

Kraljica pri svoji vojski

Holandska kraljica Viljemina na vojaški inspekciji v Haarlemu

Sončne pege v maju

Zvezdoslovci jih napovedujejo v polovici meseca

Za sredino tega meseca pričakujejo zvezdoslovci, da se bo pojavila znova skupina sončnih peg, ki jo je bilo s prostim očesom opaziti že v začetku letošnjega leta. Njihove površine so tedaj prekašale zemeljsko površino za več nego stokrat. Tedaj so se pojavili tudi polarni siji.

Ker se sonce zavrti okrog svoje osi v sedem in dvajsetih dneh, je bilo naravno, da so se pege prikazale ob koncu januarja ponovno, potem ob koncu februarja, nato okrog velikonočnih praznikov — in sicer spet v zvezi s polarnimi siji, končno pa

v drugi tretjini aprila. Ker se tako trdovratno držijo, ne bo nič čudnega, če jih bomo sredi maja opazili na novo.

Doslej je bila najtrdovratnejša skupina sončnih peg, kar so jih opazovali tista, ki se je pojavila v zimi 1840./41. in se je držala polnih osemnajst mesecev. Takšna opazovanja nas uče, da imajo vrtinci sončnih peg svoj izvor v globljih plasteh sonca in da je ritem njihovega pojava neodvisen ali precej neodvisen od položaja planetov, o čemer so letos v zvezi z novimi konjunkcijami premičnic toliko govorili.

Vojna in norveško živalstvo

Evropskemu losu grozi iztrebljenje

Zrtev svetovne vojne so postali, kakor znano, znameniti zobri iz poljskega pragozda pri Bialowiecu. Tudi drugi ostanki teh živali so tedaj skrajno popolnoma izginili.

Vojna na Norveškem proti zavoljo glada, sekanja gozdov in drugih neprilik drugim redkim vrstam živali. Na prvem mestu je tu imenovati evropskega losa, ki ga je dobil razen v Vzhodni Prusiji, v Rusiji in Sibiriji zlasti v nekaterih delih Skand-

navije. Med tem ko je bil tu ponekod pod strogo zaščito, so smeli drugod v zelo omejenem času streljati samce. V zadnjih letih so na Norveškem ustrelili letno povprečno tisoč losov. Zaščitni parki so skrbeli, da tej, kakor tudi drugim redkim živalskim vrstam ni pretila popolna iztrebitev. Med drugimi redkimi živalskimi vrstami, ki so jih na Norveškem strogo ščitili, bi bilo omeniti zlasti razne uje in morske ptice.

Prodajalne brez prodajalcev

Nevarnosti, ki groze kupcem od zgovornosti prodajalcev

Med njujorške posebnosti spadajo tudi tiste veleblagovnice, ki imajo vsak dan ogromen obrat, a niti ene prodajalke ali prodajalca. So kupovalci, ki se boje stopiti v kakšno prodajalno, ker menijo, da bi jih mogla zgovornost prodajalnega osebja opehariti. Poslovni ljudje so ugotovili, da je prav dosti takšnih kupovalcev in uspeh te ugotovitve so nove veleblagovnice.

V teh lahko kupiš, kar hočeš, od najbolj preprostega do najdražjega predmeta in vse natančno po meri, pa ti ni treba izgubiti ali poslušati niti besede. Povsod visijo lepaki z napisi: »Izberite si mirno svoje blago. Nihče ne bo vplival na vas, izberite si to, kar mislite, da je za vas najboljše in najcenejše! Vzemite si časa, dajemo vam priložnost, da lahko vse temeljito premiselite!«

Nestrpnih prodajalcev, ki ti hočejo vriniti svoj okus, tukaj ni, a trgovino lahko mirno zapustiš, ne da bi kaj kupil. Na razpolago so številni preizkusni in pomerni saloni, toda brez osebja, ki bi pri tem sodelovalo. Razen nekoliko hišnih detektivov, ki opravljajo svojo službo neopitno, in nameščenca v vsakem oddelku, ki daje informacije, ni drugih uslužbencev. Če si se za nekaj odločil, stopiš k blagajni in tu ti nameščenec za informacije dotično stvar zavije in sprejme denar. Ko stopiš v prostore in ko greš iz njih, pa ti padejo pogledi na lepak, ki predstavlja jokajočo žensko v sodni dvorani. Spodaj je opozorilo v vseh jezikih, da se tatvina strogo kaznuje...

Winston Churchill

Najnovejši posnetek prvega lorda angleške admiralitete

Najstarejši top

Najstarejši ladijski top na svetu so ujele pred kratkim ribiči iz Calaisa v svoje mreže. Dolg je nekaj več nego meter, a ko so ga očistili rje, so opazili, da je bil še nabit. V cevi sta bila smodnik in s konopljevinno obložena svinčena krogla.

Strokovnjaki menijo, da gre za najstarejši ladijski top in enega najstarejših modelov topov sploh. Ohranil se je razmeroma dobro zato, ker je bila cev zadelana s čepom iz hrastovine. Ta zamašek je imel po vsej priliki ta namen, da poveča silo strela. Doslej so ta najstarejši model poznali samo po opisu starega francoskega kronista Froissarta.

Otrok z dvema materama

V San Franciscu so uradno ugotovili, da ima neki otrok dve materi. V tamkajšnji porodnišnici sta imeli dve ženski dva, po tri dni stara otroka. Eden izmed otrok je umrl, po neki nepojmljivi pomoti pa ni mogel nihče, tudi materi ne, povedati, kateri pripada živi otrok. Obe sta si ga lastili, končno je sodišče odločilo, da imata obe pravico do skupnega vzgajanja tega deteta, tako da ima to sedaj dve materi. Morda se bo sčasoma pokazalo, katera je njegova prava mati.

Pravilno grgranje

Na pravilno grgranje se razumejo le redki ljudje. Med tem ko nekateri stvari ne spravijo dalje, nego da požirek vode premetavajo po ustih, odpirajo drugi usta na stečaj, nagibajo glavo, čim bolj morejo, nazaj in grgrajo z velikim ropotom. Domišljujejo si, da je grgranje tem bolj učinkovito, čim glasneje je.

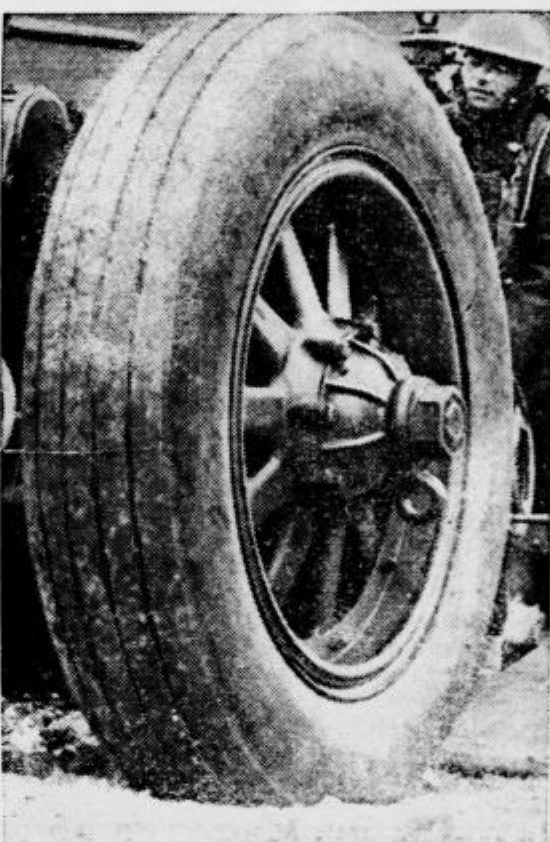
Pripravam grgranju, ki se odigrava v globljem delu grla, pa je slišati kvečjemu slaboten, votel šum. Če hočemo to doseči, moramo vzeti le malo grgralne vode, ki jo spravimo z lahno nazaj nagnjeno glavo brez požirnih gibov v grlo. Požirno mišičje se samo skrči in vrže vodo ven. Voda pa odplavi s seboj tudi gosto sluz, delce sluznice in ostanke jedi. Na ta način se obnavljamo marsikakšnih vnetij v gornjih dihalih.

Za smeh in kratek čas

Sodnik priči: »Zakaj pa niste stopili vmes, ko so vaši opiti prijatelji udarili z vrči drug na drugega?«

Priča: »Ker ni bilo nobenega vrča več na razpolago, gospod sodnik.«

Odporno kolo

Angleški motorizirani vojaški oddelki so opremljeni z ogromnimi obroči iz gume, ki jih ne prebije navaden izstrelak

Če še ne veš, zdaj izveš:

da je imel Nobelov laureat prof. Ružička te dni v Parizu predavanje o strupih žuželk ter o spolnih hormonih;

da bo sovjetska vlada povodom stoletnice rojstva skladatelja Čajkovskega postavila njegov spomenik v Moskvi, obenem pa bodo izšla Čajkovskega skladbe v izdaji državne založbe;

da se je poveljnik potopljenege angleškega rušilca »Afridi« rešil v trenutku, ko je ladjo zadela sovražna bomba;

da obhajajo italijanske železnice te dni stoletnico svojega obstoja;

da so zdravstvene oblasti v Egiptu ugotovile več primerov kuge;

da sta v Varni na Bolgarskem neki 127 letni možki in njegova dve leti mlajša žena obhajala stoletnico poroke;

da je rumunski finančni minister prepovedal sleherni izvoz kovinastega denarja;

da imajo Norvežani na severu svoje države pod orožjem še 20.000 mož;

da je bila na Grškem te dni otvorjena nova železniška proga Mirina—Kajezi;

da bodo na Angleškem ponovno skrčili obroke sladkorja in masla;

da uporabljajo Nemci vojne ujetnike z Norveškega za delovne oddelke;

da je v Nemčiji umrl 71 letni grof Arco, eden izmed pionirjev radija;

da je v nedeljo pribežalo čez nemško mejo na Holandsko deset Poljakov. Nosili so rjavo obleko s številkami na prsni strani.

Ujetniki izpred Lillenhamra

V bojih pri Lillenhamru so Nemci ujeli nekaj Angležev. Pričujoča slika kaže, da je angleška vojska izvrstno opremljena

Ljudje vlečejo brano

Posledice vojne na zapadnem bojišču: dve ženski in starci vlečejo brano čez njivo. Vprežno živino so zasegle vojaške oblasti

Neduhovita potegavščina

Iz Sicilije se je napolnil v švico, da bi dobil delo

Na cesti v malem italijanskem kraju Tiranu ob švicarski meji so pobrali popolnoma izčrpanega nekega Giovannija Cipollina. Nesrečnež je prihajal iz nasprot-

nega konca Italije, da bi si »tu nekje« našel dela. To delo mu je obljubil neki baje bogati možak v njegovem rojstnem kraju Paternu na Siciliji.

Slučajno sta se tam dobila, zašla sta v pogovor in v tem pogovoru je »milionar s severa«, baje lastnik mnogih hotelov in slovitega konjskega hleva, revežu obljubil, da ga vzame v svojo službo, če pride k njemu na obisk. Cipollina je njegove besede vzela za golo resnico in se je odpravil na pot.

Ni imel belica, da bi si privoščil železnico, zato je romal 56 dni peš skozi vso Italijo, dokler ni dospel do švicarske meje. V Tiranu so ga zapustile moči, zgrudil se je in so ga morali odpeljati v bolnišnico. Ko so ga tam malo popravili, so ga poslali spet domov. Natančnejšega o svojem »delo-dajalcu« ni znal povedati, niti njegovega imena se ni spominjal. Vse kaže, da je nasel kakšnemu »šaljivcu«. Da so na svetu manj slabe potegavščine, o tem ni dvoma. A tudi ljudi, ki bi bili tako lahko- verni kakor Giovanni Cipollini, menda ni preveč.

Pot okoli sveta

— v copatah

V Kodanj se je vrnil po devetletni odsotnosti neki Peter Andersen, ta leta je prebil na potovanju okrog sveta. Potovanja je začel zavoljo visoke stave, ki mu je med drugim zagotavljala brezplačno oskrbo in prenočevanje ves ta čas, toda pod pogojem, da ne bo v tem času nikoli obul pravih čevljev, temveč bo hodil samo v klobučevinastih copatah. Pogoje je točno izpolnil in s seboj je prinesel v domovino 136 parov ponošenih copat.

A N E K D O T A

Neki nemški knez je pri slovitom slikarju naročil portret svojega sina. Ko je mojster delo končal, ga je vojvoda obiskal z družbo nekoliko prijateljev. Ob vstopu v atelje se je vojvoda ozrl naokrog in slikarja vprašal: »Kje pa je portret mojega sina?«

To je slikarja pogrelo, pa je dejal svojim učencem precej glasno: »Za Boga, še nikoli nisem naslikal tako podobnega portreta, nego je portret mladega plemenitasta. Položil sem pa malo duha v njegov obraz — in sedaj ga ne poznajo niti njegovi lastni oči niti njegovi prijatelji...«

VSAK DAN ENA

»Kaj ste poročeni?«
»Ne — avto me je povozil.«
(Schweizer Illustrierte)

MICHEL ZÉVACO:

108

Don Juan

ROMAN.

Luknja, v kateri je Jakomin Corentin pomiloval samega sebe ter ustanavljal znamenita načela o ugodnostih in neugodnostih mnogoženstva, je bila v Malem Châteletu, kakih petnajst čevljev pod zemljo. Nekaj malega svetlobe je dobival skozi linico, okrašeno z močno železno rešetko, v katero je nesrečnež zdaj pa zdaj očitajoče uprl oči, kakor da bi hotel reči:

»Rešetka! Železne palice! Kaj delate tu? Kaj štrlite med prostostjo, zrakom, prostorom in življenjem pa med menoj siromakom, ki se mi v tem brlogu blede o mnogoženstvu?... Da, blede se mi«, je nadaljeval Jakomin. »Vse misli mi plahutajo okrog tega središča kakor nočne večje okrog brlike! Da bi vsaj vedel, kaj imam opraviti z mnogoženstvom? Kaj hočeš od mene, nesnaga?«

V trenutku, ko se vračamo k ubogemu fantu, je ta požiral založaj trdega črnega kruha in nehoti kremenil obraz, kajti na misel so mu prihajale slastne pastete pri »Vedeževalki«. Od paštet in dišeče svinjine je povsem naravno prišel do prašnih steklenk, ki jih je mojster Gregor spoštljivo prinašal iz svoje globoke kleti. To ga je pripravilo v tolikšno željo, da je zgrabil za vrč, zamežal in s studom goltnil požirek vode.

»Vrag naj vzame preklicano mnogobabje!« je zagodrnjal. »Če pomislim, da ta satanski klatež in cestni ropar, skratka, ta Bel-Argent, zdajle nemara sedi pri »Vedeževalki« ali v kaki drugi krčmi, kjer znajo skrbeti za dušo in telo! Nihče mu ne očita mnogoženstvo, ne njemu ne mojemu gospodarju, senorju Tenoriju, čeprav sam Bog ve, da grešita, kolikor le moreta. Mene, ki mi že nos brani, da se ne morem oženiti, mene, ki sem bil zmeraj utelešena čednost... mene pa pestijo, da sem mnogoženec! Kako je prav za prav: sem ali nisem? Moram že biti, ko toliko poštenih ljudi tako pravi. Mnogoženec sem, ne da bi vedel, kajti njegova prevzvišenost gospod duhovni sodnik mi je dokazal. Res čudna je moja usoda! Vse žive dni me je bilo strah zakona, zdaj pa padem v mnogoženstvo! Kar vrti se mi že v glavi; razumem le toliko, da bom visel, ako ne kaj hujšega.«

Groza ga je izpreletela, zakaj njegovo pričakovanje je bilo še preveč upravičeno.

»Ako drži, da sem kriv mnogoženstva, potem je jasno, da zaslužim smrt. Navada tako terja. Na koncu vsakega mnogoženstva čaka sodnik, ki te obsodi, in krvnik, da te obesi. A vendarle: če bi mogel na kak prevečan način dokazati, da mnogoženstvo ni tako grda malopridnost, kot se jim zdi!«

Corentin je vstal in jel vročično hoditi po svoji celici sem ter tja.

»Vse je na tem!« je rekel. »Zakaj me hočete obestiti? Zato, ker sem uganjal mnogoženstvo. Izvrstno, gospoda. A če vam dokazem, da je mnogoženstvo nekaj častnega in zaslužnega? Kaj očitete

mногоženstvu? To bi rad vedel. Mislim, gospod duhovni sodnik, da bi mi težko povedali svoje očitke. Jaz pa, narobe, lahko dokazem, da se zaradi mnogoženstva rodi več otrok, ki jih je treba odgajati, kar pomeni stroške in po tem takem zaslužek za podložnike njegovega veličanstva, ki hoče samo srečo svojega naroda. Kaj torej navajate zoper mnogoženstvo? Ali se vam ne zdi, da zaslužim nagrado, nikar pa da bi me vlekli na vešala? Pa nočem nagrade, gospod sodnik. Ne, nič ne zahtevam. Vse, kar si želim v plačilo za svoje mnogoženstvo, je to, da mi ukažete odpreti vrata in me daste odvesti nazaj k »Vedeževalki«. A kaj govorim? Nikamor me ni treba voditi, sam najdem pot, saj jo dobro poznam.«

Jakomin Corentin se je globoko priklonil sodniku, raztegnil obraz v širok, zadovoljen nasmeh in, kakor da bi jih bil prepričal, ponosno krenil proti vratom...

In glejte si čudež! Tisti mah so se vrata odprla! Na temnem hodniku, ki ga je razsvetljevala brleča svetloba plamenice, se je pokazala četvorica stražarjev, oboroženih s helebardami, četvorica mož z mračnimi, zlovestnimi obrazi, kakršne imajo že od začetka vsi tisti, ki jim je naloga, da gonijo druge ljudi na morišče...

»Nikar se ne trudite,« je dejal Corentin, klanjaje se še in še, »saj lahko sam najdem pot do »Vedeževalki!«

»Koga? Kaj poje?« je rekel eden izmed stražarjev.

»Kaj misli s potjo k »Vedeževalki!«

»Meša se mu, pa jo zamenjava s Trahoirskim križem!«

»Stopaj!« je rekel poveljnik. »Hajdi prijatelj, da slišiš sodbo.«

Jakomin Corentin si je potegnil z roko po vročem čelu. Siromak se je šele zdaj prebudil iz opojnih sanj o prostosti.

»Kakšno sodbo?« je zajecjal.

»Sodbo gospoda duhovnega sodnika, lej ga! Nu, ne delaj se neumnega; zvedel boš, kaj se pravi uganjati mnogoženstvo, ti vlačugar!«

»Ali, gospodje, mar nisem pravkar dokazal, da mnogoženstvo ne le ni grda in kaznjiva reč, kot ste po krivem mislili...«

Nesrečnež ni utegnil nadaljevati. Zgrabili so ga ter ga s srditim rohnenjem, bunkami in brcami na pol pehali, na pol nesli do prostorne dvorane, kjer je v ozadju sedelo za veliko mizo nekaj mož v črni obleki. Na drugem koncu dvorane je stalo za leseno pregrado kakih deset brezdelnikov, ki so bili prišli preganjat čas.

Jakomin Corentin je to pot četrtič stal pred sodniki. Bilo je menda zadnjikrat, sodeč po tem, da so mu hoteli prebrati sodbo. Stražarji so ga pahili pred mizo in negibno obstali za njim.

Jakomin je dvignil oči, jih uprl v črno oblečene moše in spoznal sodnike. Srepa in resno so gledali nanj. Morda se mu je zazdelo, da opaza na teh licih odsev usmiljenja. Videl jih je, kako se sklanjajo drug k drugemu in šušljajo... Muzali so se!

Tedaj se je tudi sam široko namuznil in skrivil hrbet v spoštljiv poklon.

